

Celga



Certificado
Lingua
Galega

4

PROBA B (ORAL)

Caderno da sala de lectura



XUNTA
DE GALICIA

SECRETARÍA XERAL
DE POLÍTICA
LINGÜÍSTICA

C4-B-III-23-TDAH

PARTE 1 (Texto escrito)

A continuación, lea vostede este artigo. Tome as notas que precise.

Na entrevista oral terá que:

- Resumir o texto.
- Realizar unha exposición.
- Conversar sobre o tema.

Os medios de comunicación na sociedade actual



Os medios de comunicación son necesarios para o desenvolvemento da democracia e teñen un papel fundamental no funcionamento do Estado de dereito.

Ter acceso á información é un dereito básico, por iso unha sociedade libre necesita unha prensa independente que lles permita aos cidadáns e ás cidadás coñecer en todo momento o que sucede na súa contorna para actuar en consecuencia.

Os medios de comunicación son poderosos e sempre exerceron unha grande influencia na sociedade pola súa capacidade para chegaren a toda a cidadanía. De feito, a través da súa liña editorial poden orientar a opinión pública e modificar condutas e comportamentos. Porén, hai que relativizar o seu poder porque en realidade están condicionados por unha serie de factores, fundamentalmente políticos e económicos, que limitan a súa independencia, restrinxen as súas funcións e, en consecuencia, fan que sexan vulnerables.

Durante a década dos noventa, coincidindo cun momento de prosperidade económica e aproveitando unha conxuntura favorable, a maioría das empresas de comunicación, impulsadas por unha ambición desmesurada, ampliaron o seu negocio con proxectos pouco sólidos que logo xeraron grandes perdas e regulacións de emprego drásticas. O seu obxectivo principal era a rendibilidade inmediata, por encima do interese informativo, e os grandes sacrificados foron os contidos. A espectacularización da información

e a banalización impuxéronse para satisfacer as ditaduras dos índices de audiencia, que condicionaron dunha forma determinante a selección temática e o enfoque das noticias. Neste contexto, déuselles prioridade aos temas que garantían audiencias elevadas e descoidáronse as necesidades informativas das minorías.

Os principais grupos mediáticos fixéronse co control da información e da opinión pública, grazas a unha estrutura perfectamente diversificada con capacidade para chegar a todas as audiencias e, en moitos casos, controlada por multinacionais. A pertenza da maioría dos medios a grandes grupos de comunicación, algúns estranxeiros, converteunos en empresas xornalísticas sen identidade porque, ao integrarse nunha superestrutura deseñada por investidores, onde se busca a rendibilidade por encima de todo, aos medios quédalles pouca marxe de liberdade para manter unha liña editorial coherente e adaptada ás necesidades informativas da súa contorna.

Por outra banda, os medios de comunicación sempre estiveron sometidos a cambios permanentes, impulsados pola evolución tecnolóxica e pola necesidade de ter cada vez máis influencia na sociedade e de obter unha maior rendibilidade. A informatización das redaccións, primeiro, e a dixitalización, despois, modificaron o panorama mediático. A prensa, a radio e a televisión tiveron que adaptarse a un escenario novo porque Internet e as redes sociais crearon un contexto cunhas esixencias moi concretas e uns retos difíciles de asumir para moitos medios, afeitos a funcionar cunhas estruturas tradicionais consolidadas. Internet e as redes sociais cambiaron completamente os parámetros informativos e comunicativos e a dixitalización dos medios obrigou a renovar moitos protocolos para adaptalos aos novos procesos de produción da información, que esixían novos perfís profesionais, novos coñecementos e novos códigos narrativos. Estes cambios tamén afectaron a audiencia porque cambiaron as formas de acceso aos contidos e o consumo da información, algo que obrigou a reformular o concepto de competencia, e mesmo o concepto de actualidade, e a ofertar contidos especializados para cubrir as necesidades informativas. Adaptarse ao novo escenario supuxo un esforzo extraordinario que moitos medios non conseguiron superar porque implicaba unha serie de transformacións que afectaban as estruturas clásicas, os procesos e os protocolos de traballo.

Ata a chegada de Internet, a competencia estaba perfectamente identificada porque cada soporte, mesmo cada medio, tiña unha identidade, un público específico e unha audiencia estable, pero agora a competencia chega desde outros circuítos que xa non están situados nun ámbito xeográfico concreto. Internet e as redes sociais non teñen límites territoriais e a competencia pode estar en soportes diferentes. Ademais, as redes sociais permítenlles aos cidadáns e ás cidadás accederen a todo tipo de fontes e coñecer detalles e informacións que ocultan algúns medios, interesados en transmitir unha verdade que non coincide sempre coa realidade. E o concepto tradicional de actualidade tamén quedou desfasado porque a tecnoloxía permite unha renovación constante e permanente, case instantánea, dos contidos. Ao mesmo tempo, a cidadanía está máis informada e é máis crítica, por iso os medios necesitan recursos e mecanismos para dar unha resposta inmediata a todas as esixencias e satisfacer as necesidades informativas dunha audiencia cada vez máis segmentada.

Grazas a Internet e ás redes sociais democratizouse o acceso á información. Porén, este acceso non é xeneralizado, a realidade é que desde este punto de vista existe un claro desequilibrio que produce a chamada fenda dixital. Os datos evidencian un abismo tecnolóxico duns países a outros; de feito, a Unión Internacional de Comunicacions, o organismo especializado da Organización das Nacións Unidas, advirte de que case a metade dos habitantes do planeta —arredor de 3600 millóns de persoas— non teñen acceso á Rede. Por outra banda, non todo o mundo está alfabetizado dixitalmente, é dicir, non todas as persoas contan con competencias para entender e aproveitar o potencial das novas tecnoloxías. E esta discriminación, a chamada fenda dixital, ten consecuencias graves desde o punto de vista do acceso á información, xa que xera dúas categorías de cidadáns: os conectados e os desconectados. E, polo tanto, unhas consecuencias graves desde o punto de vista da exclusión social.